Bir Gün Eksik Mahsup Hak İhlali

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Anayasa Mahkemesi Birinci Bölüm	04.03.2026	İhlal

ESAS NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2023/107440	Anayasa m.19, TCK 63

ÖZET

Tahliyenin akşam saatlerinde gerçekleştiği gün hesaba katılmadığından tutukluluk cezadan bir gün eksik mahsup edildi. AYM, parçalı saatlerin kişi lehine tam güne tamamlanması gerektiğini belirterek kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine ve 3.000 TL manevi tazminata hükmetti.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/eksik-mahsup-fazladan-hapis-kisi-hurriyeti-aym-2023-107440/ →

Karar metni

Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası sisteminde yayımlandığı hâliyle aktarılmıştır. Heyet, raportör ve vekil adları derlemeye alınmamıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ BİRİNCİ BÖLÜM
KARAR

Başvuru Numarası: 2023/107440 · Karar Tarihi: 4/3/2026

I. BAŞVURUNUN ÖZETİ

1. Başvuru; mahsup edilecek sürenin hatalı hesaplanması sonucu fazladan hapis yatıldığı gerekçesiyle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının, savcılık mütalaasının tebliğ edilmediği gerekçesiyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

2. Başvurucu 25/9/2018 tarihinde anayasal düzeni değiştirmeye teşebbüs etme suçundan 12 yıl 6 ay hapis cezasıyla cezalandırılmıştır. Bu ceza 24/1/2022 tarihinde kesinleşmiştir.

3. Başvurucu hakkında düzenlenen müddetnamede 31/7/2016 ile 4/8/2016 tarihleri (gözaltı) arasında 4 gün, 4/8/2016 ile 24/10/2016 tarihleri (tutukluluk) arasında 81 gün, 21/11/2017 ile 21/4/2022 tarihleri (tutukluluk) arasında 1.612 gün olmak üzere toplam 1.697 gün cezasından mahsup edilmiştir. Müddetnamede ceza infaz kurumuna giriş tarihi 21/4/2022 olarak gösterilmiştir.

4. Başvurucu; müddetnamede gözaltı ve tutukluluk sürelerine ilişkin hesap hataları yapıldığını, gözaltına alındığı 31/7/2016 ile tahliye edildiği 24/10/2016 arasında geçen sürenin 86 gün olmasına rağmen 85 gün olarak hesaplandığını, ayrıca 21/11/2017 tarihinden 21/4/2022 tarihine

kadar tutuklu kaldığı sürenin 1.613 gün olması gerekirken 1.612 gün olarak belirlendiğini belirterek mahsup edilen sürelerdeki bu eksikliğin (2 gün) düzeltilmesi gerektiğini ileri sürmüştür.

5. Silifke İnfaz Hâkimliği müddetnamede bir yanlışlığın olmadığını belirterek itirazı reddetmiştir.

6. Başvurucu, İnfaz Hâkimliği kararına itiraz etmiştir. Silifke Ağır Ceza Mahkemesi 1/12/2023 tarihinde itirazın reddine kesin olarak karar vermiştir.

7. Başvurucu 20/12/2023 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

8. Başvurucu 14/1/2026 tarihinde denetimli serbestlikle tahliye edilmiştir. (Müddetnamede koşullu salıverilme tarihi 8/1/2027 olarak gösterilmiştir.).

9. Komisyon, adli yardım talebinin kabulüyle başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar vermiştir.

II. DEĞERLENDİRME

A. Kişi Hürriyeti ve Güvenliği Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

10. Başvurucu; cezasından mahsup edilecek sürenin hatalı hesaplanması nedeniyle 2 gün fazladan hapis yattığını, bu fazladan alıkoymanın hukuki bir dayanağının bulunmadığını, ayrıca ceza süresinin hatalı hesaplandığına dair sunduğu belge ve dilekçelerin mahkemelerce hiçbir şekilde dikkate alınmadan ve etkili bir inceleme yapılmadan karar verildiğini belirterek kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkının ve adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

11. Adalet Bakanlığı (Bakanlık) görüşünde, kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edilip edilmediği incelenirken Anayasa ve mevzuat hükümleri çerçevesinde olayın kendi özel koşullarına göre değerlendirme yapılması gerektiği belirtilmiştir. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı beyanında ihlal iddialarını yinelemiştir.
12. Başvuru, kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı kapsamında incelenmiştir.

13. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

14. Mahsup, bir hüküm kesinleşmeden önce gerçekleşen ve kişi hürriyetini sınırlama sonucu doğuran hâller sebebiyle geçirilmiş sürelerin hapis cezasından indirilmesidir. Bir suç nedeniyle de olsa henüz hakkında mahkûmiyet hükmü bulunmayan bir kimsenin hürriyetinden mahrum edilmek suretiyle ortaya çıkan haksızlığı telafi etmek amacıyla mahsup müessesesine başvurulmaktadır. Özgürlükten yoksun kalınan sürelerin mahkûmiyetten indirilmesiyle bu haksızlık giderilmektedir. Mahsup kurumu adalet ve hakkaniyet duygusunun gereği olarak özgürlüğü kısıtlanmış bir kişi bakımından denkleştirme görevi görmektedir ([GK], B. No: 2021/7919, 29/5/2024, § 41).

15. Dolayısıyla mahsup kurumu Anayasa'da güvence altına alınan kişi hürriyeti ve güvenliği hakkını ceza hukuku alanında gerçekleştirmeye yönelik bir kurum olarak kabul edilebilir. Türk hukuk sisteminde 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 63. maddesindeki "Hüküm kesinleşmeden önce gerçekleşen ve şahsî hürriyeti sınırlama sonucunu doğuran bütün

hâller nedeniyle geçirilmiş süreler, hükmolunan hapis cezasından indirilir." şeklindeki genel hüküm ile mahsubun mecburiliği sistemi kabul edilmiştir. Bu sisteme göre mahkûm kusuru ile tutuklu kalmış olsa dahi tutukluluk süresinin verilen cezadan indirilmesi zorunludur (B. No: 2021/7919, § 42).

16. Kişinin şartları oluştuğu hâlde mahsup talebinin reddedilmesi; mahsup talep ettiği ceza bağlamında hapiste kalma süresinin uzaması, kişinin hukuk sistemince belirlenenden daha fazla bir süre hürriyetinden yoksun kalması, dolayısıyla kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edilmesi sonucunu doğuracaktır ([2. B.], B. No: 2016/3932, 24/6/2020, § 37).

17. Somut olayda başvurucu 31/7/2016 tarihinde gözaltına alınmış, 4/8/2016 tarihinde tutuklanmıştır. Başvurucunun gözaltında geçirdiği 4 gün, doğru şekilde mahsup edilmiştir. Başvurucunun ilk tutuklama dönemi 4/8/2016-24/10/2016 tarihleri arasında sürmüştür. Başvurucu 24/10/2016 tarihinde salıverilse de bu salıverilme hemen o günün başında gerçekleşmemiştir. Bu tahliye işleminin o gün akşam 18.00 sıralarında yapıldığı anlaşılmaktadır. Gün hesabı yapılırken parçalı saatlerin lehe yorumlanmak suretiyle tam güne tamamlanması gerekir. Bu doğrultuda yapılan hesaplamada başvurucunun ağustos ayından 28 gün, eylül ayından 30 gün ve ekim ayından 24 gün olmak üzere toplam 82 gün tutuklu kaldığı sonucuna varılmıştır. Ancak mahsup 81 gün olarak yapılmıştır.

18. 21/11/2017-21/4/2022 tarihleri arasında ise başvurucunun 1.612 gün tutuklu kaldığı belirtilmiştir. Başvurucunun 21/11/2017 tarihinde başlayan tutukluluk sürecinin 21/4/2022 tarihinde hükümlü statüsüne geçilmesiyle son bulduğu ve bu kapsamda mahsup işleminin 20/4/2022 tarihi itibarıyla kesildiği anlaşılmaktadır. Yapılan hesaplamada; 2017 yılından bakiye kalan 41 gün, 2018, 2019 ve 2021 yıllarının her biri için 365 gün, şubat ayının 29 çektiği 2020 artık yılı için 366 gün ve 2022 yılının başından infazın başlangıcı sayılan tarihe kadar geçen 110 gün (20 Nisan dâhil) esas alınmıştır. Tüm bu dönemler toplandığında başvurucunun bu tarih aralığındaki toplam tutukluluk süresi, müddetnamede belirtildiği üzere doğru şekilde 1.612 gün olarak tespit edilmiştir.

19. Sonuç olarak başvurucunun 4/8/2016-24/10/2016 tarihleri arasındaki tutukluluğunun bir gün eksik mahsup edildiği değerlendirilmiştir. Başvurucunun hukuk sistemince belirlenenden daha fazla bir süre hürriyetinden yoksun kalmasının hukuki bir temeli bulunmadığından, uzayan bu tutma süresinin kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı ile bağdaşmadığı sonucuna varılmıştır.
20. Açıklanan gerekçelerle başvurucunun Anayasa'nın 19. maddesinde güvence altına alınan kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

B. Diğer İhlal İddiası

21. Başvurucu; savcılık mütalaasının kendisine tebliğ edilmeyerek buna karşı beyanda bulunma ve savunma yapma imkânının elinden alındığını, bu durumun silahların eşitliği ve çelişmeli yargılama ilkesine aykırılık oluşturduğunu ileri sürmüştür. Başvurucunun bu iddiasının [2. B.], B. No: 2017/27359, 10/6/2020 kararı doğrultusunda anayasal ve kişisel önemden yoksun olması nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

III. GİDERİM

22. Başvurucu; ihlalin tespiti, yeniden yargılama yapılması ve 12.000.000 TL manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

23. Anayasa Mahkemesince yapılan inceleme sonucunda Anayasa'nın 19. maddesinin ihlal edildiğine karar verilmiştir. Bu itibarla ihlalin mahkeme kararından kaynaklandığı anlaşılmıştır. Ancak başvurucu tahliye olmuştur. Dolayısıyla ihlalin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmamaktadır. Diğer taraftan yalnızca kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğinin tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucuya net 3.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

IV. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. 1. Kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

2. Diğer ihlal iddiasının anayasal ve kişisel önemden yoksun olması nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 19. maddesinde güvence altına alınan kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucuya net 3.000 TL manevi tazminat ödenmesine, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. Ödemenin kararın tebliğini takiben başvurucunun Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

E. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 4/3/2026 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.